Čtvrtek 23. června 2022

P9_TA(2022)0262

Nezákonná těžba dřeva v EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. června 2022 o nezákonné těžbě dřeva v EU (2022/2523(RSP))

(2023/C 32/04)

Evropský parlament,

— s ohledem na článek 227 Smlouvy o Evropské unii,

— s ohledem na články 4, 191, 230 a 258 Smlouvy o fungování Evropské unie,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky ([1]) (nařízení EU o dřevu),

— s ohledem na směrnici Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin ([2]) (dále jen „směrnice o stanovištích“),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí ([3]) (dále jen „směrnice o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí“),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství ([4]) (tzv. Aarhuské nařízení),

— s ohledem na případ nesplnění povinnosti INFR(2020)2033 v rámci balíčku Evropské komise pro nesplnění povinnosti ze dne 12. února 2020,

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. července 2021 nazvané „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“ (COM(2021)0572),

— s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. listopadu 2021 o dodávání některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů na trh Unie a o jejich vývozu z Unie a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010 (COM(2021)0706), jehož cílem je omezit odlesňování a znehodnocování lesů v EU,

— s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady předložený Komisí dne 15. prosince 2021 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnice 2008/99/ES (COM(2021)0851), a na doprovodné sdělení (COM(2021)0814),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1767 ze dne 6. října 2021, kterým se mění nařízení (ES) č. 1367/2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství ([5]),

— s ohledem na otázku týkající se nezákonné těžby dřeva v EU položenou Komisi (O-000020/2022 – B9-0016/2022),

([1]) Úř. věst. L 295, 12.11.2010, s. 23.
([2]) Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.
([3]) Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30.
([4]) Úř. věst. L 264, 25.9.2006, s. 13.
([5]) Úř. věst. L 356, 8.10.2021, s. 1.

— s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

— s ohledem na návrh usnesení Petičního výboru,

A. vzhledem k tomu, že Petiční výbor obdržel petice č. 0289/2015, 0625/2018, 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 a 1056/2021, v nichž je vyjádřeno znepokojení ohledně nezákonné těžby dřeva a konkrétních případů postupů porušujících právní předpisy EU v oblasti životního prostředí v některých členských státech, které se týkají posledních zbývajících pralesů a starých lesů v Evropě, a vyzývá se v nich k přijetí preventivních opatření s cílem snížit riziko a rozsah škod na životním prostředí i ohrožení lidského života a dobrých životních podmínek;

B. vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva je velmi znepokojivou činností, která vede ke škodám na životním prostředí, ztrátě biologické rozmanitosti a znehodnocování ekosystémů, dezertifikaci a erozi půdy vedoucí k přírodním katastrofám, jako jsou sesuvy půdy, a že v jejím důsledku bylo zničeno nebo poškozeno několik lokalit sítě Natura 2000 a původních lesů a pralesů; vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva může mít za následek vymírání chráněných druhů a specifických stanovišť různých druhů rostlin a živočichů, protože osoby zapojené do nezákonných činností obvykle nerespektují zákony, které chrání cenné lesní zdroje;

C. vzhledem k tomu, že podle odhadů agentury Europol je trestná činnost v oblasti životního prostředí stejně výnosná jako obchod s drogami, ale s mnohem nižším rizikem odhalení a potrestání ([6]);

D. vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva je hlavním faktorem znehodnocování lesů, odlesňování a změny klimatu, což přispívá ke zhoršování kvality ovzduší; vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva představuje 15 až 30 % mezinárodní produkce dřeva a má další environmentální, sociální a hospodářské důsledky; vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva zůstává z velké části neodhalena, což brání úsilí EU o dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu, evropského právního rámce pro klima a Strategie v oblasti biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že k nezákonné těžbě dřeva dochází velmi často v nejkvalitnějších a nejzachovalejších lesích v EU;

E. vzhledem k tomu, že produkty nezákonné těžby dřeva se v EU prodávají jako certifikované dřevo ([7]); vzhledem k tomu, že hlavní stávající systémy certifikace nejsou schopny plně splnit požadavky platných právních předpisů; vzhledem k tomu, že hlavní systémy posuzované ve zprávě Komise z července 2021 o systémech certifikace a ověřování v odvětví lesnictví mají mezery v definicích zákonnosti a jejich právní požadavky mají omezený rozsah nebo jsou nejednoznačné; vzhledem k tomu, že ačkoli poskytují systematický přístup k převodu nároků v rámci celého dodavatelského řetězce, většinou nezahrnují systematickou schopnost ověřovat – v reálném čase nebo jinak – transakce objemů, druhů a kvality mezi subjekty, čímž jsou systémy náchylné k manipulaci a podvodům; vzhledem k tomu, že všechny hlavní systémy certifikace mají problémy s identifikací a účinným řešením problémů s korupcí, zavedené systémy pro identifikaci případů korupce jsou poměrně omezené a riziko podvodu je nedostatečně pokryto ([8]);

F. vzhledem k tomu, že lesy jsou klíčovými jímkami uhlíku, které pomáhají bojovat proti změně klimatu;

G. vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva má významné negativní socioekonomické dopady, neboť místní a odpovědné komunity jsou kvůli nezákonnému prodeji nezákonně vytěženého dřeva připraveny o ekonomickou obživu, což podporuje kriminalitu a má škodlivý vliv na udržitelný místní rozvoj a legální podnikání; vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva je často spojena s daňovými úniky, které umožňují nelegálním těžařům snižovat tržní hodnotu lesních produktů, což vede k narušení trhu a nekalé konkurenci; vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva způsobuje vládě ztrátu příjmů v podobě ušlých daní a cel a přispívá ke zvýšení nákladů na obhospodařování lesů a transakčních nákladů; vzhledem k tomu, že dřevo se často těží v jednom členském státě, ale obchoduje se s ním v jiném; vzhledem k tomu, že s většinou nezákonně vytěženého dřeva se obchoduje a používá se jako legálně vytěžené dřevo;

([6]) https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/environmental-crime

([7]) Ve stručné informaci pro příslušné orgány, které provádějí nařízení EU o dřevu z června až září 2020, se uvádí: „Přestože dřevo dodané společnosti IKEA společností VGSM bylo certifikováno Radou pro lesní hospodaření (FSC), zpráva uvádí, že více než polovina dřeva vytěženého ve Velkém Bočkově od dubna do června 2018 nesplňovala standardy FSC a ve skutečnosti byla vytěžena nezákonně“.

([8]) Evropská komise, *Report*: *Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products* (Zpráva: Systémy certifikace a ověřování v odvětví lesnictví a pro výrobky na bázi dřeva), červenec 2021.

Čtvrtek 23. června 2022

H. vzhledem k tomu, že chybí konzistentní, harmonizované a srovnatelné údaje o těžbě dřeva v EU, jakož i společná definice nezákonné těžby dřeva;

I. vzhledem k tomu, že v některých případech se nelegální těžaři dřeva dopouštějí násilí vůči lesníkům, lesním správcům, orgánům činným v trestním řízení, ekologickým aktivistům a investigativním novinářům, což vedlo nejméně v šesti hlášených případech ke ztrátám na životech a k četným případům násilí a šikany vůči osobám odpovědným za ochranu lesů;

J. vzhledem k tomu, že z důvodu neexistence mezinárodně uznávané definice činnosti, na niž se vztahuje pojem „nezákonná těžba dřeva“, dochází k problémům; vzhledem k tomu, že nedostatečně přesná definice je závažnou mezerou v právních předpisech;

K. vzhledem k tomu, že hlavními příčinami nezákonné těžby dřeva jsou korupce a podvody, což vede k nedostatečnému vymáhání práva a k beztrestnosti; vzhledem k tomu, že to rovněž zhoršuje různé trestné činnosti, jako je financování konfliktů a praní špinavých peněz; vzhledem k tomu, že je zapotřebí opatření EU k zastavení nezákonné těžby dřeva a odlesňování a k omezení obchodu s nezákonně vytěženým dřevem a dřevařskými výrobky;

L. vzhledem k tomu, že podle agentury Eurojust se trestné činy proti životnímu prostředí staly čtvrtou nejrozšířenější trestnou činností na mezinárodní úrovni;

M. vzhledem k tomu, že nařízení EU o dřevu stanoví pravidla pro uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh a mělo by zabránit nezákonné těžbě dřeva; vzhledem k tomu, že Komise má v úmyslu zrušit nařízení EU o dřevu prostřednictvím svého návrhu nařízení o dodávání některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů na trh Unie a o jejich vývozu z Unie; vzhledem k tomu, že Evropská unie by měla podporovat členské státy, v nichž chybí řádná správa lesů, v boji proti trestné činnosti a organizované trestné činnosti, která se zaměřuje na lesy, a měla by podporovat ochranu životního prostředí, včetně ochrany a udržitelného obhospodařování lesů podle směrnice 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí ([9]) a v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu, Strategie pro biologickou rozmanitost, akčního plánu pro nulové znečištění a akčního plánu pro oběhové hospodářství;

N. vzhledem k tomu, že nezákonné činnosti vedou k neudržitelným postupům, snižují hodnotu lesů a vedou k poklesu hodnoty různých environmentálních, ekonomických a sociálních služeb, které lesy poskytují, což vede k přímému odlesňování a znehodnocování lesů;

O. vzhledem k tomu, že nezákonná těžba dřeva je spojena s porušováním lidských práv a násilím, jakož i s trestnými činy souvisejícími s podvody a korupcí, jako je praní špinavých peněz a daňové úniky;

P. vzhledem k tomu, že proti členským státům je vedeno několik řízení o nesplnění povinnosti pro údajné neprovedení právních předpisů EU v tomto ohledu;

Q. vzhledem k tomu, že v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a dalších fondů spravovaných členskými státy mají vlastníci lesů v současné době nárok na kompenzace za environmentální a klimatické služby lesa, podporu na zachování, obnovu a ochranu lesů a kompenzace za lesní oblasti v rámci sítě Natura 2000 a údržbu a činnosti zlepšující odolnost a environmentální hodnotu lesních ekosystémů;

R. vzhledem k tomu, že plány lesní správy členských států by měly odpovídat opatřením nezbytným pro ochranu a obnovu biologické rozmanitosti v lesích a měly by být přístupné veřejnosti; konstatuje, že ne všechny plány péče o lokality Natura 2000 uznávají výslovnou hodnotu původních lesů a pralesů a že přísně chráněná opatření na ochranu lesů zcela nevylučují těžbu dřeva, která může být neslučitelná s dlouhodobou ochranou původních lesů a pralesů;

1. naléhavě vyzývá členské státy, aby plně prováděly a dodržovaly povinnosti stanovené ve stávajících právních předpisech EU o životním prostředí; vyzývá Komisi, aby jednala rychleji, účinněji a transparentněji, mimo jiné prostřednictvím systematických návazných kroků v jednotlivých případech, a aby vedla řízení o nesplnění povinnosti s cílem napravit všechny případy nedodržování předpisů; vyzývá Komisi, aby vyčlenila dostatečné prostředky na překonání současných zpoždění; je přesvědčen, že zásadní podmínkou pro úspěšné provádění a prosazování politiky EU je dostatek kvalifikovaného personálu a zdrojů;

([9]) Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28.

2. konstatuje, že nezákonná těžba dřeva je v EU stále problémem; vyjadřuje znepokojení nad negativním dopadem případů nezákonné těžby dřeva na evropské lesy, přírodní stanoviště, vnitřní trh a opatření EU v oblasti klimatu; vyzývá Komisi a členské státy, aby důkladně posoudily socioekonomické příčiny těchto jevů a plně uplatňovaly příslušné právní předpisy EU a členských států s cílem účinně vypracovat konkrétní a okamžitá opatření pro boj proti nezákonné těžbě dřeva, aby se zabránilo tomu, že se stane trendem, a to s ohledem na povinnosti vyplývající ze směrnic o přírodě a cíle Strategie pro biologickou rozmanitost, které členské státy schválily; vyjadřuje obavy, že prudký růst cen materiálů a energie a nulové hodnocení emisí biomasy v rámci systému obchodování s emisemi by mohly zvýšit tlak na lesy nad udržitelnou úroveň, a to i v důsledku nezákonné těžby dřeva, vzhledem ke kontrastu vysokých ziskových marží oproti zanedbatelnému riziku, a zároveň bere v úvahu stávající sociální a ekonomické podmínky lidí žijících v odlehlých a venkovských oblastech EU;

3. vyjadřuje znepokojení nad tím, že nárůst nezákonné těžby dřeva v EU ohrozí cíle Zelené dohody pro Evropu, Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti a Lesní strategie EU, neboť bude znamenat selhání při ochraně jedinečné ekologické rozmanitosti a posledních zbývajících původních lesů a pralesů, při obnově a ochraně přírodních stanovišť a druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a podrývat cíle pro účinně a přísně chráněné oblasti;

4. zdůrazňuje, že odlesňování je zodpovědné za 20 % celosvětových emisí CO_2; je znepokojen negativním dopadem nezákonné těžby dřeva na rozšiřování pouští, erozi půdy a jevy, jako jsou povodně; zdůrazňuje, že odlesňování je také spojeno s vymíráním mnoha druhů, které v důsledku nezákonné těžby dřeva přicházejí o svá stanoviště;

5. vyzývá státní zástupce a příslušné orgány členských států, aby v plném rozsahu práva vyšetřovali všechny případy nezákonné těžby dřeva, jakož i přepravy, skladování, distribuce a prodeje nezákonně vytěženého dřeva;

6. zdůrazňuje, že dosažení udržitelného obhospodařování, ochrany a zachování lesů na základě měřitelných ukazatelů a prahových hodnot je klíčovou otázkou pro budoucnost evropského lesnictví; schvaluje zavedení systému certifikace přírodě blízké produkce s cílem zachovat plnou škálu biologické rozmanitosti, zajistit dlouhodobou produktivitu a odolnost a reagovat na environmentální, hospodářské a společenské výzvy;

7. vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly nezbytná opatření k provádění důkladných kontrol ke sledování dřeva, které používají evropské společnosti, aby bylo zajištěno dodržování veškerých ustanovení nařízení EU o dřevu;

8. důrazně upozorňuje na to, že Komise by měla zajistit, aby v rámci národních strategických plánů byly na obnovu biologické rozmanitosti v oblastech nejvíce postižených nezákonnou těžbou dřeva vyčleněny odpovídající finanční prostředky; připomíná, že podle usnesení Parlamentu ze dne 9. června 2021 o Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 by členské státy měly v rámci víceletého finančního rámce dosáhnout alespoň 10 % ročních výdajů na biologickou rozmanitost; s politováním konstatuje, že cíl financování biologické rozmanitosti je v některých členských státech mnohem nižší než dohodnutých 10 %;

9. s politováním konstatuje, že v rámci udržitelného obhospodařování lesů nebyly dosud definovány prahové hodnoty nebo rozmezí jako referenční hodnoty pro žádoucí stav lesů ani dostatečná kritéria týkající se zdraví ekosystémů, biologické rozmanitosti a změny klimatu; požaduje proto nové ukazatele a prahové hodnoty, které jsou nezbytné pro realizovatelné trvale udržitelné obhospodařování lesů;

10. vyzývá všechny členské státy k zajištění toho, aby systémy sledování dřeva byly plně funkční a aby sankce v oblasti lesnictví byly přiměřené a odrazující a aby účinně předcházely nezákonné těžbě dřeva; vyjadřuje silné znepokojení nad tím, že sankce nejsou v současnosti úměrné hodnotě dřevařských výrobků a že hospodářské subjekty někdy dostávají pouze napomenutí nebo velmi nízké správní sankce; vyzývá členské státy, aby poskytly prostředky ke zlepšení činnosti vnitrostátních orgánů odpovědných za lesnictví, aby v případě potřeby zvýšily počet příslušníků donucovacích orgánů, aby mohli účinně podnikat právní kroky a zahajovat trestní řízení v případech nezákonné těžby dřeva, a to na základě důkazů získaných policií nebo postoupených policii třetími stranami; požaduje, aby v rámci revize směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí bylo upraveno trestní řízení, a to i proti soukromým osobám;

11. vyzývá všechny členské státy, aby sdílely osvědčené postupy mezi donucovacími orgány s cílem posílit boj proti všem souvisejícím nezákonným praktikám;

Čtvrtek 23. června 2022

12. vyzývá členské státy, aby zajistily přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, jakož i účast veřejnosti na rozhodování a soudnictví v souvislosti s plány lesní správy v souladu s Aarhuským nařízením;

13. zdůrazňuje, že je třeba správně posoudit dopady plánů lesní správy na životní prostředí a že členské státy musí revidovat plány, které nejsou v souladu s vnitrostátními právními předpisy;

14. odsuzuje útoky na lesníky, lesní správce, pracovníky donucovacích orgánů, ekologické aktivisty a investigativní novináře, včetně smrtelných útoků, a připomíná, že tyto útoky jsou často páchány jednotlivci nebo dobře organizovanými a vybavenými zločineckými skupinami, které se podílejí na nezákonné těžbě dřeva, rostoucím násilí a častém zastrašování;

15. vyzývá vnitrostátní orgány a orgány EU, aby přijaly odrazující a razantní opatření, aby byl zajištěn plný soulad s vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy EU v oblasti životního prostředí; konstatuje, že procesní nedostatky a chybějící kontroly snižují účinnost nařízení o dřevu v praxi; naléhavě vyzývá evropské spolunormotvůrce, aby využili příležitosti, kterou přináší jednání o návrhu nařízení o produktech, které nezpůsobují odlesňování (COM(2021)0706), a poučili se z provádění a prosazování nařízení EU o dřevu a zlepšili status příslušných orgánů členských států, ustanovení o množství a kvalitě jejich kontrol, jejich vztahy a interakce s příslušnými orgány jiných členských států a s dalšími vnitrostátními orgány a Komisí; vyzývá členské státy, aby důsledně prováděly ustanovení příslušných platných právních předpisů a zakázaly používání a uvádění nezákonně vytěženého dřeva na trh EU; požaduje, aby byla nezákonná těžba dřeva považována za trestný čin, aby za ni byly ukládány odpovídající trestní sankce a aby spadala do oblasti působnosti revidované směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí, a vyzývá k posílení evropské spolupráce v boji proti nezákonné těžbě dřeva; vyzývá k jednotné definici nezákonné těžby dřeva jako trestné činnosti páchané na životním prostředí ve všech členských státech, aby bylo zaručeno uplatňování harmonizovaných postupů a sankcí za stejná porušení při nezákonné těžbě dřeva v celé EU;

16. zdůrazňuje význam preventivních opatření pro snížení environmentálních a hospodářských škod a ohrožení lidských životů způsobených nezákonnou těžbou dřeva; bere na vědomí, že v poslední době bylo na úrovni členských států dosaženo určitého pokroku, neboť bylo zaznamenáno zlepšení v oblasti sledování dřeva, revize a posílení sankcí stanovených ve vnitrostátních právních předpisech zaměřených na boj proti nezákonné těžbě dřeva; zdůrazňuje, že je třeba vypracovat odpovídající plány obnovy, co se týče oblastí s poškozeným životním prostředím v dotčených členských státech; připomíná, že koordinovaný evropský přístup a preventivní opatření mohou pomoci v boji proti nezákonné těžbě dřeva; vyzývá členské státy, aby zlepšily kvalitu a úplnost svých systémů sledování lesů tak, aby byly schopny vyvodit pevné závěry, pokud jde o účinnost plány lesní správy v rámci sítě Natura 2000; konstatuje, že v zájmu uspokojivého posouzení účinnosti opatření souvisejících se sítí Natura 2000 by sledování mělo zahrnovat shromažďování většího počtu údajů o oblastech uvnitř sítě i mimo ni a o kvalitě řízení ochrany;

17. vyzývá Komisi, aby za účelem zajištění rovných podmínek a zabránění nekalé konkurenci přepracovala nařízení EU o dřevu, tak aby se vztahovalo na veškeré dřevo a výrobky ze dřeva, které se prodávají na evropském trhu;

18. zdůrazňuje velký zájem veřejnosti na boji proti nezákonné těžbě dřeva, který je vyjádřen také v peticích č. 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 a 1056/2021 adresovaných Petičnímu výboru, jež odsuzují nárůst nezákonné těžby dřeva často v důsledku nedostatečného vymáhání právních předpisů EU v chráněných oblastech nebo zastavení satelitních sledovacích systémů, jakož i rostoucí počet případů agrese proti lesním dělníkům, aktivistům a novinářům;

19. vyzývá členské státy, aby přijaly vhodná donucovací opatření s cílem bojovat proti nezákonné těžbě dřeva a chránit obránce životního prostředí, novináře a oznamovatele; vyzývá členské státy, aby přijaly nezbytná opatření s cílem zabránit tomu, aby soudní orgány zamítaly případy související s nezákonnou těžbou dřeva; uznává aktivní úlohu a zapojení občanské společnosti včetně nevládních organizací a ochránců životního prostředí při prosazování opatření v oblasti klimatu a ochrany biologické rozmanitosti a vyzývá EU, aby takové činnosti podporovala; zdůrazňuje potřebu zaručit účast občanské společnosti v rámci pro transparentnost uvedeném v článku 13 Pařížské dohody;

20. vyzývá Komisi, aby se postavila do čela boje proti nezákonné těžbě dřeva v celosvětovém měřítku a podpořila zavedení jednotné, jasné a mezinárodně uznávané definice druhů činností, které spadají pod pojem „nezákonná těžba dřeva“ s cílem odstranit stávající právní mezery umožňující nedodržování této normy; vítá první krok v podobě návrhu nařízení o produktech, které nezpůsobují odlesňování;

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby často vyhodnocovaly dostupné údaje založené jak na pozemním monitorování, tak na technologiích dálkového průzkumu, jako je satelitní snímkování všech zalesněných lokalit sítě Natura 2000, a aby v případě zjištění poškození nebo zničení těchto lokalit přijaly vhodná opatření, včetně zahájení řízení o nesplnění povinnosti, a aby tato hodnocení a opatření zveřejňovaly; zdůrazňuje, že satelitní snímkování je účinnější v kombinaci s údaji z místa, a proto by se údaje z místa neměly zanedbávat; vyzývá členské státy, aby napravovaly škody na chráněných lesních stanovištích nebo chráněných stanovištích lesních druhů v lokalitách sítě Natura 2000, které jsou postiženy odlesňováním a nezákonnou těžbou dřeva;

22. zdůrazňuje, že Komise musí prosazovat dodržování právních předpisů EU; chápe, že důkazní břemeno k prokázání existence porušení spočívá na Komisi, která se v případech porušení nesmí opírat o žádnou domněnku; zdůrazňuje však, že ačkoliv Komise potvrdila, že správné uplatňování práva Unie zůstává prioritou, délka trvání některých případů porušení práva, i když má Komise dostatek důkazů, svědčí o opaku; prohlašuje za nezodpovědné, že v době, kdy se nejvíce porušují právní předpisy v oblasti životního prostředí a kdy Zelená dohoda pro Evropu přinesla nové iniciativy, má generální ředitelství Komise pro životní prostředí trvale a stále málo zaměstnanců; vyjadřuje politování nad tím, že v důsledku nečinnosti Komise a škrtů v personálním rozpočtu EU dochází ke ztrátě nenahraditelných hodnot; navrhuje, aby si Komise a členské státy ujasnily své priority;

23. vyzývá Komisi, aby systematicky využívala veškerý dostupný technologický pokrok, jako je dálkový průzkum Země, k zajištění plného souladu s nařízením EU o dřevu, a mohla tak komplexně zkoumat stav evropských lesů;

24. naléhavě vyzývá Komisi, Radu a členské státy, aby přijaly nezbytná opatření k navázání a rozvoji policejní spolupráce se zapojením příslušných orgánů všech členských států, a zajistily tak prevenci, odhalování a vyšetřování trestných činů v lesnictví a obchodu se dřevem, které jsou výsledkem těchto činností; zdůrazňuje, že Komise, Rada a členské státy by měly systematicky vyhodnocovat účinnost policejní spolupráce a pravidelně ji zlepšovat;

25. vyzývá Komisi a Radu, aby pečlivě vyhodnocovaly potenciální negativní důsledky, které by podpora lesní biomasy jako zdroje energie mohla mít na lesy EU, zejména v rámci jednání o balíčku „Fit for 55“ a revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie ([10]) (RED III);

26. žádá Komisi, aby podporovala sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy v boji proti nezákonné těžbě dřeva a jejím důsledkům, včetně ekologických veřejných zakázek a transparentnosti pro spotřebitele, pokud jde o názvy společností obchodujících s nezákonně vytěženým dřevem;

27. vyzývá Komisi, aby dbala na řádné provádění nařízení EU o dřevu, směrnice o stanovištích, směrnice o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí a směrnice o ochraně volně žijících ptáků ([11]), jakož i Aarhuského nařízení, neboť nedostatky v provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí mohou představovat faktor, který umožňuje trestnou činnost v oblasti životního prostředí; upozorňuje, že porušování těchto právních předpisů může vést k environmentálním a ekologickým katastrofám, jako je znehodnocování a eroze půdy, sesuvy půdy, záplavy, vymírání jedinečných volně žijících druhů, odlesňování a zánik posledních původních lesů a pralesů v EU;

28. vyzývá Komisi, aby přezkoumala stávající legislativní problémy a zlepšila své kontroly s cílem odstranit všechny právní mezery, které umožňují používat v EU nezákonně vytěžené dřevo, jak je tomu v současnosti v případě postupů, jako je míchání legálně vytěženého dřeva s nezákonně vytěženým dřevem za účelem certifikace původu takového dřeva;

29. vyzývá Komisi, aby využila svou obchodní politiku k omezení nezákonné těžby dřeva na mezinárodní úrovni; zdůrazňuje, že dovoz nezákonně vytěženého dřeva ze zemí mimo EU narušuje evropský trh a vytváří nespravedlivé podmínky pro evropské výrobce; připomíná, že využívání tohoto nezákonně vytěženého dřeva poškozuje také komunity, v nichž se dřevo těží, a podporuje pokračování nezákonné těžby dřeva a všech trestných činů s ní spojených; vítá soubor povinných pravidel náležité péče pro společnosti, které chtějí uvádět určité komodity na trh EU, navržený Komisí v jejím návrhu nařízení o produktech, které nezpůsobují odlesňování;

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

([11]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

Čtvrtek 23. června 2022

30. zdůrazňuje význam provádění projektů zaměřených na podporu přírodě blízkého obhospodařování lesů a ochranu, obnovu a zachování životního prostředí a zároveň na podporu komunit závislých na lesních zdrojích prostřednictvím rozvoje krátkých dodavatelských řetězců a ekoturistiky; navrhuje rozvoj demokratické správy lesů a projektů v úzké součinnosti s místními orgány, které úzce spolupracují se zúčastněnými stranami a místními komunitami, jež jsou přímo i nepřímo nejvíce zasaženy změnami životního prostředí a negativními socioekonomickými dopady rozsáhlé produkce dřeva a obchodu s ním;

31. vyzývá EU a členské státy, aby prozkoumaly další možnosti spolupráce v boji proti nezákonné těžbě dřeva a jejímu předcházení; doporučuje, aby Komise poskytla členským státům platformu pro spolupráci při vývoji a dalším zdokonalování vnitrostátních digitálních nástrojů pro monitorování lesů, pro hlášení případů nezákonné těžby dřeva a pro umožnění rychlého a účinného přeshraničního zásahu proti nezákonné těžbě dřeva;

32. vyzývá členské státy, aby převzaly svou primární odpovědnost za ochranu životního prostředí, včetně lesů, a aby zajistily bezpečnost lesníků; připomíná, že korupce v rámci veřejných institucí zůstává důležitým faktorem, který je příčinou beztrestnosti nezákonné těžby dřeva i trestných činů vůči aktivistům v oblasti životního prostředí;

33. vyzývá členské státy, aby v co největší míře harmonizovaly svá pravidla pro kontrolu nezákonně vytěženého dřeva, aby se zabránilo zneužívání nelegálních tras distribuce dřeva podle právních předpisů členských států, v nichž jsou kontroly slabé;

34. vyzývá státní zástupce, vyšetřovatele, policisty a finanční experty, aby spojili své síly a své odborné znalosti s cílem rychle a úspěšně odhalovat, vyšetřovat a stíhat organizovaný zločin;

35. připomíná, že finanční prostředky EU mohou být k dispozici na kompenzace za environmentální a klimatické služby lesa, zlepšování odolnosti a environmentální hodnoty lesních ekosystémů, obnovu, zachování a ochranu lesů a kompenzace za lesní oblasti sítě Natura 2000, a to i pro drobné vlastníky lesů;

36. navrhuje zavést pravidelný dohled (včetně bezpečnostních/policejních hlídek a leteckého dohledu) v lesích a oblastech, kde se přepravuje dřevo nebo kde byla zaznamenána nezákonná těžba dřeva nebo přeprava dřeva a obchodování s ním; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit povědomí policie o trestném činu nezákonné těžby dřeva, a vyzývá členské státy, aby uspořádaly zvláštní školení pro pracovníky donucovacích orgánů s cílem vybavit je praktickými nástroji a dovednostmi a znalostmi pro prevenci, odhalování a stíhání nezákonné těžby dřeva, jakož i pro ochranu ekologických aktivistů, oznamovatelů a pracovníků odpovědných za obhospodařování lesů; vybízí členské státy, aby spolupracovaly a zajistily inteligentní využívání zdrojů pro předcházení neoprávněnému provádění tohoto opatření;

37. připomíná, že nezákonná těžba dřeva je často spojena s jinými formami trestné činnosti, jako je nezákonný obchod, korupce, podvody a praní peněz, které mají převážně přeshraniční rozměr; zdůrazňuje proto, že je třeba považovat informace o nezákonné těžbě dřeva za zásadní pro vyšetřování jiných druhů závažné trestné činnosti a že je třeba tyto informace sdílet s Europolem, aby se usnadnilo přeshraniční vyšetřování;

38. zdůrazňuje, že vytvoření funkce „evropského žalobce pro životní prostředí“ rozšířením mandátu Úřadu evropského veřejného žalobce v souladu s čl. 86 odst. 4 Smlouvy o fungování EU je možností, jak zlepšit uplatňování a prosazování právních předpisů EU na ochranu životního prostředí a jak bojovat proti závažným trestným činům, které poškozují životní prostředí a mají přeshraniční dosah;

39. vyzývá Komisi, aby vyčlenila finanční prostředky na boj proti nezákonné těžbě dřeva;

40. zdůrazňuje, že je důležité zvýšit dostupnost transparentních a vysoce kvalitních údajů, a bere na vědomí cíl nové strategie EU v oblasti lesnictví, kterým je zlepšení harmonizovaného sběru údajů v tomto ohledu; je přesvědčen, že pro zlepšení operativní reakce policejních složek při řešení aspektů trestné činnosti v lesnictví je nezbytné vycházet ze stávajících struktur, zejména z národních soupisů lesů a Evropského systém informací o lesích; uznává potřebu včasných, častých a srovnatelných údajů ve všech členských státech, a to jak pro základní, tak pro aplikované proměnné týkající se lesů; podporuje proto návrh rámce pro monitorování lesů, podávání zpráv a shromažďování údajů v celé EU; vyzývá členské státy, aby shromažďovaly údaje o inspekčních činnostech, počtu zjištěných porušení a o druzích a výši uložených sankcí;

41. vyzývá členské státy, aby posílily informovanost veřejnosti o boji proti nezákonné těžbě dřeva a o dostupných nástrojích pro podávání zpráv, např. prostřednictvím cílených komunikačních kampaní; vyzývá členské státy, aby v rámci ochrany přírodního dědictví začlenily do školních osnov pro děti pojem ochrany lesů;

42. zdůrazňuje, že soudní spory týkající se životního prostředí vyžadují, aby právníci měli specifické znalosti a kompetence; navrhuje proto, aby členské státy posílily environmentální složku vysokoškolského studia v oblasti práva;

43. zdůrazňuje, že využití technologií dálkového průzkumu, jako je satelitní snímkování, které doplňuje sběr údajů z inventarizace a kontrol v terénu, může příslušným orgánům na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni pomoci přesněji a rychleji identifikovat rozsáhlé oblasti nezákonné těžby dřeva; upozorňuje na nutnost kalibrovat tyto údaje s údaji získanými prostřednictvím pozemního monitorování, aby se zajistila přesnost zjištění; vyzývá členské státy, aby plně využívaly nástroje, které dává k dispozici Satelitní středisko EU, k posílení svých kapacit v boji proti nezákonné těžbě dřeva; konstatuje, že ačkoli lze těžbu dřeva v lesích zjistit pomocí satelitního snímkování, je stále obtížné rozlišit mezi zákonnou a nezákonnou těžbou; zdůrazňuje, že účinnost satelitních zdrojů pro omezení nezákonné těžby dřeva závisí na schopnosti orgánů využívat informace a koordinovat je s dalšími (pozemními) monitorovacími nástroji a databázemi; domnívá se, že satelitní snímky mohou doplnit kontroly v terénu a údaje z terénní inventarizace jako cenný přínos pro odhalování nezákonné těžby dřeva a mohou pomoci nepřímo odvodit existenci nezákonné těžby dřeva prostřednictvím přítomnosti cest mimo povolené oblasti;

44. připomíná zásadní úlohu, kterou hrají technologické inovace v boji proti nezákonné těžbě dřeva a trestné činnosti na životním prostředí obecně; vyzývá Komisi, aby vyčlenila finanční prostředky na technologickou podporu členských států, která by umožnila vnitrostátním donucovacím orgánům používat nejlepší nástroje;

45. zdůrazňuje, že zjišťovací mise do oblastí postižených nezákonnou těžbou dřeva by pomohla posoudit situaci na místě, hlavní faktory vedoucí k nezákonné těžbě dřeva a dopady na místní obyvatelstvo, jakož i určit další postup v konkrétních případech;

46. vyzývá Komisi, aby zajistila, že EU nebude podporovat iniciativy a projekty, které by vedly k nezákonné těžbě dřeva a odlesňování nebo měly jiný, takto škodlivý dopad na životní prostředí;

47. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.